

13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı cezaların infazı hakkındaki Kanunda değişiklik yapılmasına dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 11 . 5 . 1973 - Sayı : 14532)

No.
1712

Kabul tarihi
3 . 5 . 1973

MADDE 1. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunun 2, 4, 5, 6, 9, 14, 18 ve 19 ncu maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ölüm cezası ve yerine getirilmesi :

Madde 2. — Ölüm cezası, buna hükümlü olan kimsenin asılması suretiyle hayatının izalesidir. Ölüm cezası, hükümlünün mensubolduğu din ve mezhebin hususi günlerinde infaz olunamaz. Gebe kadınlar doğurmadıkça, akıl hastalığına tutulanlar iyileşmedikçe ölüm cezası infaz olunmaz.

Ölüm cezası, hükümlü hakkındaki kararın Yargıtayca onanması ve Türkiye Büyük Millet Meclisince infazına karar verilmesinden sonra gizli şekilde ve tüzükte belirtilen esaslar dâhilinde infaz olunur.

Askerî suçlardan dolayı asker kişiler hakkında verilen ölüm cezalarının infazına ilişkin hükümler saklıdır.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine uygulanabilecek ceza ve tedbirler :

Madde 4. — Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar, suçlunun kişiliğine sair hallerine ve suçun işlenmesindeki özelliklere göre mahkemece;

1. Kabahatlerde, beher gün karşılığı 10 ilâ 20 lira hafif, cürümlerde 20 ilâ 40 lira hesabıyla ağır para cezasına,

2. Aynen iade veya tazmine,

3. Altı ayı geçmemek üzere bir eğitim veya ıslah kurumuna devam etmeye,

4. Bir yılı geçmemek kaydıyla muayyen bir yere gitmekten, bâzı faaliyetleri veya meslek ve sanatı icradan men'e,

5. Her nevi ehliyet ve ruhsatnamenin bir aydan bir yıla kadar muvakkaten geri alınmasına, Çevrilebilir.

Suç tarihinde henüz 18 yaşını ikmal etmemiş olanların mahkûm edildikleri kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yukarıki bentlerde yazılı ceza veya tedbirlerden birine çevrilir.

Taksirli suçlardan dolayı hükümlenen hürriyeti bağlayıcı ceza uzun süreli de olsa fail hakkında bu maddenin ilk fıkrasının (1) numaralı bendi hükmü uygulanabilir.

Uygulamada asıl ceza, bu madde hükümlerine göre para cezasına veya tedbire çevrilen hürriyeti bağlayıcı cezadır.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaları birinci fıkranın 2, 3, 4 ve 5 numaralı bentlerinde yazılı tedbirlerden birine çevrilmiş olanlardan tedbir hükümlerini Cumhuriyet Savcılığınca yapılan tebligata rağmen 30 gün içerisinde yerine getirmeyenler veya hüküm gereklerine aykırı hareket edenlerin tedbire çevrilmiş olan kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalarının, tedbir hükümlerine muhalefetlerinin derecesine göre kısmen veya tamamen infazına veya infaz olunmamasına hüküm veren mahkemece karar verilir.

Tedbire ilişkin hükümlere muhalefet, haklarında ikinci fıkra hükmü uygulanmış olanlar tarafından vukubulduktaki; tedbir, hüküm veren mahkemece birinci fıkrada yazılı esaslar dairesinde para cezasına çevrilir.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilen para cezasını, hükümde taksit öngörölmüş ise taksit süreleri, aksi halde 5 nci maddenin 3 nci fıkrasında yazılı süreler içerisinde ödemeyenlerin

işbu cezaları mahkemece hükümde bir günlük hürriyeti bağlayıcı ceza ne miktar para cezasına karşılık tutulmuş ise aynı miktar üzerinden hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilir.

Tedbir hükümlerinin yerine getirilmesi hükümlünün ihtiyarında olmayan sebepler yüzünden imkânsız hale gelmişse hükmü veren mahkemece bu tedbir yerine başka bir tedbire hükümlünür.

Bu madde hükümleri sırf askerî suçlar ile askerî disiplin suçları ve birinci fıkranın 3 ve 4 numaralı bendi hükümleri de subaylar, askerî memurlar ve astsubaylar hakkında uygulanmaz.

Para cezalarının tarifi, tespiti ve yerine getirilmesi :

Madde 5. — Para cezası kanunda yazılı hadler arasında tâyin olunacak bir miktar paranın Devlet Hazinesine ödenmesinden ibarettir.

Asgarî ve azamî hadleri gösterilen para cezalarının miktarı, suçlunun iktisadî durumu, aile sorumluluğu, meşgale ve mesleği, yaş ve sağık durumu, cezanın sosyal etkisi ve uyarma amacı gibi hususlar gözönünde tutularak tespit edilir.

Mahkeme gerekli gördüğü takdirde, hükmedeceği para cezasının tayin edeceği sürelerde ve belirli taksitlerle ödenmesine de karar verebilir. Ancak taksitlerden birinin süresinde ödenmemesi halinde geri kalan miktarın tamamının tahsili gerektirğini de kararda gösterir.

Taksit süresi iki yılı geçemez ve taksit miktarı dörtten eksik olamaz.

Bu ceza hükmünü bildiren ilâm kesinleşince Cumhuriyet Savcılığına verilir. Cumhuriyet Savcısı bir ay içinde para cezasını ödemesi için hükümlüye usulü dairesinde bir ödeme emri tebliğ eder.

Hükümlü tebliğ olunan ödeme emri üzerine belli süre içerisinde para cezasını ödemezse Cumhuriyet Savcısının kararı ile bir gün 10 lira sayılmak üzere hapsedilir. Kesirler nazara alınmaz, ancak 10 liradan aşağı hükümlünan para cezaları bir gün hapse çevrilir. Haklarında Türk Ceza Kanununun 54 veya 55 nci maddeleri uygulanmak suretiyle hüküm giyenlerin para cezaları kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezadan çevrilmiş olsa bile hapse çevrilemez. Bu takdirde maddenin son fıkrası hükümleri uygulanır.

Para cezasının hapse çevrileceği mahkeme ilâmında yazılı olmasa bile yukardaki hüküm Cumhuriyet Savcılığınca uygulanır.

Mahkemece para cezasının tahsilinde taksit öngörülmemiş ise bir aylık süre içerisinde para cezasının üçte birini ödeyen hükümlünün isteği üzerine geri kalan para cezasının birer aylık iki taksitte ödenmesine müsaade olunur. İkinci taksit vaktinde ödenmezse üçüncü taksit müsaadesi hükümsüz kalır.

Hükümlü, mahpus kaldığı her gün için 6 nci fıkra uyarınca 10 lira indirildikten sonra geri kalan parayı öderse hapisten çıkarılır.

Para cezası yerine çektirilen hapis cezası 3 yılı geçemez. Türk Ceza Kanununun 84 nci maddesi hükmü saklıdır.

Kendi isteği üzerine hükümlü, para cezasından çevrilen hapis yerine Devlet, mahallî idare, kamu iktisadî teşebbüsü ve sair kamu kurumlarının hizmetlerinde çalıştırılabilir. Rayice göre emsallerine ödenen ücret tutarından hükümlünün iâsesi için lüzumlu miktar ayrıldıktan sonra bakiyesi hükümlünan cezadan mahsubedilir.

Çektirilen hapis süresi para cezasını tamamıyla karşılamamış olursa geri kalan paranın tahsili için ilâm Cumhuriyet Savcılığınca mahallin en büyük mal memurluğuna verilir. Ve mal memurluğunca Amme Alacaklarının Tahsili Usulü hakkındaki Kanuna göre infaz edilir.

Cezaların ertelenmesi :

Madde 6. — Adliye mahkemelerinde para cezasından başka bir ceza ile mahkûm olmayan kimse, işlediği bir suçtan dolayı ağır veya hafif para veya 6 aya kadar ağır hapis veya bir yıla kadar hapis veya hafif hapis cezalarından biri ile mahkûm olur ve geçmişteki haliyle ahlâkî temayüllerine göre cezasının ertelenmesi ilerde cürüm işlemekten çekinmesine sebeb olacağı hakkında mahkemece kanaat edinilirse, bu cezanın ertelenmesine hükümlünabilir. Bu halde ertelenmenin sebebi hükümde yazılır.

Filinin işlendiği zamanda 15 yaşını bitirmemiş küçüklerin mahkûm oldukları ağır hapis cezası iki seneden, hapis ve hafif hapis cezası üç seneden; 15 yaşını doldurmuş olup da 18 yaşını ikmal etmemiş olanlar ile 70 yaşına varmış ihtiyarların mahkûm oldukları ağır hapis cezası bir seneden, hapis veya hafif hapis cezası iki seneden fazla olmadığı hallerde de yukardaki fıkra hükümleri uygulanabilir.

Bâzi suçlara ilişkin cezalar ile askerî suçlar ve disiplin suçlarına ilişkin cezaların ertelenemeyeceğine dair özel kanun hükümleri saklıdır.

Müşahedeye tabi tutulma :

Madde 9. — Müebbet ağır hapis cezasına veya uzun süreli hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olanlar, haklarında uygulanacak rejimi, ahlâkî eğilimlerini ve gönderilmesi gereken infaz kurumunu tespit için tüzükte gösterilen esaslar dairesinde müşahedeye tabi tutulurlar.

Müşahede süresi 60 günü geçemez.

Hükümlü, kişiliğine, sair hallerine, suçun işlenmesindeki özelliklere göre gerektiğinde müşahedeye tabi tutulmayabilir.

İnfazı gereken cezaları 6 aydan aşağı olanlar müşahedeye tabi tutulmazlar.

Müşahede sonunda, müşahede merkezi hükümlüye ait dosyayı mütalâasıyla Bakanlığa gönderir. Müşahede sonucuna göre hükümlünün göndereceği infaz kurumu Bakanlığa tayin olunur.

Hükümlülerin müşahedeye tabi tutulmasına ve cezaevlerinin sınıflandırılmasına ilişkin hükümler, askerî cezaevleri ve cezaları buralarda infaz olunan hükümlüler hakkında uygulanmaz.

İzin :

Madde 14. — Hürriyeti bağlayıcı cezaları infaz edilmekte olanlardan :

a) Hükümlülük süresinin 1/5'ini iyi hal ile geçirenlere anasının, babasının, eşinin, kardeşinin veya çocuğunun ölümü veya bunlardan birinin ciddi veya ağır hastalıkları halinde yahut zarara mâruz kaldıkları büyük yangın, deprem, su baskını gibi âfetlerin vukuunda yol hariç bir günden on güne kadar,

b) Açık infaz kurumlarında bulunanlarla, yarı açık infaz kurumlarında olup da açık infaz kurumlarına geçmeye hak kazananlardan hükümlülük süresinin yarısını iyi hal ile geçirmiş olanlara ayrıca yol dâhil 72 saate kadar,

c) infaz kurumlarında hükümlülük süresinin en az 6 ayını geçirmiş ve şartla salıverilmelerine 15 gün kalmış olan hükümlülere normal hayata avdetlerini sağlayacak ve iş temin edebilecek imkânların verilmesi için çalışma saatleri içinde ve her seferinde yol dâhil 8 saate kadar,

Cumhuriyet Savcısının tasvibiyle mahfuzen veya serbest olarak tüzükte gösterilen esaslar dâhilinde izin verilebilir.

İzinde geçen süreler hükümlülükte geçmiş sayılır.

İzinden dönmeyen veya izin süresini geçiren hükümlüler hakkında Türk Ceza Kanununun 299 ve müteakip maddelerinde yazılı hükümler uygulanır.

Madde 18. — Andlaşmalarda öngörülen hükümler saklı kalmak şartıyla yabancılar hakkında Türk mahkemelerince hükümlenen hürriyeti bağlayıcı cezaların ve emniyet tedbirlerinin infazının mütakabiliyet ve cezanın aynen uygulanacağı hususu taahhüdedilmek kaydıyla, yabancıların uyruğu olduğu devletin infaz kurumlarına bırakılmasına, Adalet Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilebilir.

Türk mahkemelerince mahkûm edilmiş olup da hürriyeti bağlayıcı cezaları ikmal veya kısmen veya tamamen affolunmuş yahut şartla salıverilmiş bulunan yabancıardan ayrıca emniyeti umumiye nezareti altında bulundurulması veya şartla salıverilmiş olması sebebiyle Türk Ceza Kanununun 28 nci maddesinin 3 ve 4 nci fıkraları hükümlerinin uygulanması gerekenlerden varsa para cezaları ile her türlü şahsi hak ve yargılama giderlerini ödeyenlerin istekleri üzerine yurt dışına çıkmalarına ve yurtda kalmaları sakıncalı görülenlerin de Cumhuriyet Savcılığının talebi ile hükmü veren mahkemece hudut dışı edilmelerine, karar verilebilir.

Hudut dışı edilmiş yabancılar 5 yıl geçmedikçe yurda sokulmazlar.
Şartla salıverilme :

Madde 19. — Muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalarda hükümlülük süresinin 2/3'nü ve müebbet ağır hapiste 24 yılını çekmiş olup da Tüzüğe göre iyi halli hükümlü niteliğinde bulunanlar tafep-leri olmasa dahi şartla salıverilirler.

Cezalarının infazı sırasında, ceza infaz kurumlarından tırar etmiş olanların yukarıdaki fıkra hük- münden yararlanabilmeleri için, muvakkat hürriyeti bağlayıcı cezalarda hükümlülük süresinin 4/5'ni, müebbet ağır hapiste 30 yılını çekmiş olmaları şarttır.

Yukardaki nispetlerin tayininde hükümlünün tutuklu kaldığı günler de hesaba katılır.

Şartla salıverilmeyi gerektirir mahiyette cezaevi idaresi tarafından verilen gerekçeli mütalâa, hüküm veren mahkemeye, hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa, hükümlünün bulunduğu yerdeki hüküm veren mahkeme derecesinde bulunan mahkemeye tevdi edilir. Mahkeme bu mütalâayı uy- gun görürse şartla salıverilme kararı derhal yerine getirilir.

Mahkeme şartla salıverilmeyi uygun görmediği takdirde gerekçesini kararında gösterir.

Bu karara karşı hükümlü, vekili, kanunî mümessili veya Cumhuriyet Savcısı tarafından acele itiraz yoluna başvurulabilir.

Kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalarının bu kanunun 8 nci maddesinin 1, 2 ve 3 ncü bentleri- ne göre infazına karar verilenler şartla salıverilmeden yararlanamazlar.

Şartla salıverilmiş olan hükümlüler hakkında şartla salıverilme süresinin sonuna kadar Türk Ceza Kanununun 23 nci maddesinin 3 ve 4 ncü fıkraları hükümleri uygulanır.

Şartla salıverme, hükümlünün iktidarı nispetinde şahsî hakları tazmin etmesi şartına talik edi- lebilir.

MADDE 2. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanuna aşağıda yazılı ek madde eklenmiştir :

EK MADDE 1. — Sırf askerî suçlar ile askerî disiplin suçları ayırık olmak üzere askere alınma- dan önce veya askerlikleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı er ve erbaşlar ile yedek subay- lar hakkında kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine hükmedilen bu kanunun 4 ncü madde- sinin 3 ve 4 numaralı bentlerinde yazılı tedbirler ile 5 nci maddesinde yazılı para cezalarının yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır.

Bu süre içerisinde zaman aşımı işlemez.

MADDE 3. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanunun geçici 4 ncü maddesine aşağıda yazılı fıkra eklenmiştir :

Ancak; mahkemelerce hükmolunan para cezalarının tahsil usul ve şeklini gösteren özel kanun hükümleri saklıdır.

MADDE 4. — 13 . 7 . 1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların infazı hakkındaki Kanuna geçici 8 ve 9 ncü maddeler eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işledikleri suçlardan dolayı para cezasına mahkûm edilmiş veya edilecek olanlardan usulüne göre ödeme emri tebliğ edilmiş ve belli süre içerisinde para cezasını ödemiş bulunanların ilâmları mahallin en büyük mal memur- luğuna verilir. Mal memurluğunca Âmmeye Alacaklarının Tahsili Usulü hakkındaki Kanuna göre in- faz olunur.

GEÇİCİ MADDE 9. — Ertelleme hadleri dâhilinde olmasına rağmen hükümlü buldukları hürriyeti bağlayıcı cezaları ertelenmemiş veya ertelleme istekleri reddedilmiş bulunanlar ayırık ol- mak üzere; bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce mahkûm edilenlerden, durumları 6 ncü maddenin 2 nci fıkrasında yazılı esaslara uyanlar hakkında, talebe bağlı olmaksızın hüküm veren mahkemece evrak üzerinde inceleme yapılmak suretiyle ertelleme hususunda yeniden karar verilir.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu			Millet Meclisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
20	29	314	8	21	3	33	57	550
31	37	2	9	31	573,603:616	36	96	641
32	42	303:324				37	103	153:157

I - Gerekeçeli 701, 701'e 1 nci ek ile 701'e 2 nci ek S. Sayılı basmayazılar Millet Meclisinin 42 ve 103 nü birleşimlerine, 219 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 31 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu kanunu; Millet Meclisi Adalet, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/592